

пам'ятки); розробити форми документів для оцінювання втрат і ризиків для рухомої та нерухомої спадщини у конкретному контексті; забезпечити особисту безпеку під час доступу до об'єктів спадщини у небезпечних зонах.

З боку ICCROM у цих зустрічах брали участь фахівці, що мають відповідний досвід з інших воєнних зон. В результаті роботи вироблені форми документів оцінювання ризиків та необхідних для відновлення дій. Вказані форми розроблено на основі організаційної культури, прийнятної для ICCROM і організацій-партнерів. Зокрема, з огляду на ризики він воєнних дій, фахівцям на місцях запропоновано як мінімум два алгоритми роботи – дистанційне заповнення форми та очний виїзд фахівців до пам'ятки.

Дані, зафіксовані у формах, допоможуть виявити значні та помірні фізичні пошкодження, оцінити безпосередні ризики, які потенційно можуть збільшити втрати, а також спланувати негайні заходи для збереження та стабілізації об'єктів спадщини на місці у певній послідовності. Це оцінювання сприятиме визначенню часових, фінансових і людських ресурсів, потрібних для надання першої допомоги культурній спадщині. Оцінювання також допоможе сформулювати уявлення як про пріоритети для окремих об'єктів спадщини / установ, так і про загальні пріоритети першочергового відновлення.

Із згаданими формами можна ознайомитись на сайті ІКРОМ [5]. На нашу думку, для більш ефективної роботи із потенційними і реальними пошкодженнями, при складанні таких форм слід опиратись на паспорти і облікові картки на ці документи, у формах для подальшої успішної співпраці необхідно вказувати охоронні номери пам'яток що перебувають на державному обліку. Доцільним також здається звернення у цій роботі до результатів діджиталізації реєстрів пам'яток.

Список використаних джерел

1. Закликають долучатися до відновлення української культурної спадщини. URL: <http://www.golos.com.ua/article/359999> (дата звернення: 01.06.2022). – Назва з екрану.
2. Збір інформації щодо пошкоджень та руйнувань об'єктів культурної спадщини, вчинених російськими військами на території України. URL: <https://culturecrimes.mkip.gov.ua/>.
3. Повідомлення про пошкоджені пам'ятки. URL: <https://www.icomos-ukraine.com/heritage-alert>.
4. Спадщина у небезпеці. Екстрена евакуація культурних цінностей [посібник]/ Пер. з англ. І. Пошивайла. – К. : Національний музей Революції Гідності, 2022. 56 с., іл. (посібник)
5. Protecting endangered heritage in Ukraine. URL: <https://www.icrom.org/news/protecting-endangered-heritage-ukraine> (дата звернення 01.06.2022)

Наталія ГОНЧАРУК

*д.держ.упр., проф., професор кафедри
державного управління і місцевого самоврядування,
заслужений діяч науки і техніки України,
НТУ «Дніпровська Політехніка»*

Анастасія ЧЕРЕДНИЧЕНКО

аспірантка, НТУ «Дніпровська Політехніка»

ВІЙНА В УКРАЇНІ – ВИКЛИК ДЛЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СВІТУ ТА ЙОГО ЦІННОСТЕЙ

Війна Російської Федерації проти України стала новим викликом для європейського світу. Цей виклик стосується усіх сфер життя, торкаючись економічних, політичних, культурних питань, питань безпеки та демократії. Війна підриває внутрішньополітичні та суспільні процеси в державах – членах Європейського Союзу, створює так званий асиметричний вплив на держави Союзу, що тим самим значно впливає на відносини всередині об'єднання.

Починаючи ще з 2014 року, під час російської агресії проти нашої держави, питання України неодноразово відображалося в документах Європейського Союзу. Європейська спільнота допомагала Україні відстоювати свої права, права на незалежність, демократію та територіальну цілісність. Останні майже десять років Європейський Союз утримував негативну політику по відношенню до Російської Федерації, але незважаючи на політичну складову ЄС та РФ тісно взаємодіяли в економічних питаннях.

Наразі війна, яка розпочалася 24 лютого в Україні, стала для Європейського Союзу потужним стратегічним викликом та зрушенням: політичні аспекти почали розглядатися ЄС в новому ключі; змінилися вектори співпраці та взаємодії на міжнародному рівні; питання, які раніше викликали в ЄС немалий об'єм негативної критики, зараз де-факто прийнятні для держав-членів (а саме: питання прийняття біженців). Тому розгляд питання взаємовідносин України з Європейським Союзом під час збройного конфлікту з РФ є досить актуальним.

Відносини сторін почали розбудовуватися в новому форматі політичної асоціації та економічної інтеграції [1]. В той час як для Російської Федерації такий стрімкий розвиток відносин між ЄС та Україною та стратегічне орієнтування обох акторів почало слугувати своєрідним загостренням. Ситуація в Україні та всі події навколо нашої держави з 2014 року постали предметом особливої уваги в рамках Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС, адже власне це і безпекове питання для самих держав-членів ЄС, і питання позиції ЄС у міжнародних процесах як актора міжнародної системи [2].

З початком війни за ЄС спостерігається досить високий рівень підтримки України на різних рівнях, а також ряд безпрецедентних політичних рішень. Враховуючи досить нестабільну ситуацію та різку зміну подій, ЄС та Європейській комісії загалом вдається мобілізувати власні зусилля задля оперативних рішень та кроків. Європейський Союз погодився допомогти Україні озброєнням, лідери країн – членів Союзу виступили з різким засудженням Росії як країни-агресора. Перед ЄС постало питання спільно погодити такий «пакет рішень», що буде і надалі відрізати Росію від цивілізованого світу, впливати на внутрішнє життя цієї країни, а також дійсно сприяти завершенню війни. Перед ЄС сформувалась ключова задача – спільно скомпонувати таку сукупність заходів, яка зможе допомогти зупинити війну в Україні.

У 2022 р., з початком війни, ряд цих санкцій був збільшений до найбільш масштабних пакетів санкцій зі сторони ЄС, що націлені загалом на фінансові системи Росії, високотехнологічні сфери та проти корумпованих еліт.

Від 24 лютого 2022 року Європейським Союзом загалом станом на перше червня 2022 р. було введено шість пакетів санкцій. Перші 4 пакети санкцій були прийняті у відповідь на розгортання повномасштабної війни на території України Росією станом на 25 березня 2022 р. Загалом, серед досить вагомих кроків Європейського Союзу можна виділити наступні: виключення російських банків зі системи SWIFT (попри те, що напередодні війни ЄС заявляло, що не готовий і не планує втілювати такий сценарій у разі нападу РФ), санкції проти В. Путіна та С. Лаврова, санкції проти фізичних та юридичних осіб (більше, ніж як проти 1200 осіб), повне обмеження РФ від ринку капіталів ЄС, повне закриття повітряного простору для РФ, обмежений доступ дипломатичних рангів на рівні ЄС, візові обмеження урядовцям і т. д. Проте і тут варто відзначити, що загальноєвропейська позиція значно відрізнялися від позицій окремих держав. Наприклад, напередодні війни як ЄС загалом, так і окремі члени Союзу заявляли, що не відключатимуть Росію від системи SWIFT. Але з початком війни Союз змінив свою офіційну позицію щодо цього питання, виступивши за відключення, в той час як всередині ЄС погляди на це питання досі залишалися досить полярними, зокрема тут варто відзначити Італію, Францію, Німеччину, Угорщину [3]. Чимало Європейських країн припинили економічну співпрацю з Росією. Перш за все, припинили чи обмежили купівлю в Росії нафти чи газу. Затверджений ЄС шостий пакет санкцій проти Росії передбачає відмову країн Союзу від імпорту російської нафти на 6 місяців, імпорту нафтопродуктів впродовж 8 місяців, відключення від системи SWIFT низки російських банків (Ощадбанку, Россільгоспбанку, Московського кредитного банку) та Банку розвитку Білорусії.

Слід зазначити, що першого березня 2022 року Європейський парламент переважною більшістю голосів (637 голосами «за», тільки 13 євродепутатів виступили «проти», 26 утрималися) затвердив резолюцію, яка рекомендує державам-членам ЄС працювати над наданням Україні статусу кандидата на вступ.

Усі держави-члени ЄС підтримують вступ України до організації, проте не всі однозначно переконані, що це повинно відбутися настільки швидко і в найближчий час. Одні сумніваються і дещо скептично налаштовані до того, щоб настільки поспішати зі вступом України до ЄС. Адже є низка стандартів, обов'язкових для того, аби набути повноцінного статусу члена ЄС (і державі для того, щоб дійти до цих стандартів, будуть потрібні роки). Саме тому частина членів ЄС виступила з ідеєю того, щоб не поспішати, але мати питання надання статусу члена Європейського Союзу для України в пріоритеті. Інша ж частина членів Союзу відзначають, що процес змін щодо відповідності стандартам в Україні був започаткований і повноцінно запущений в роботу ще з 2014 р. з моменту підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Саме тому наразі вони надають перевагу слідувати і далі «тенденції» пришвидшеної процедури надання членства Україні в ЄС, адже Україна вже на даному етапі відповідає низці стандартів, до того ж, наразі із початком війни демонструє стійкість, вагомість позицій як актора та так звану європейськість у розумінні Союзу.

Європейському Союзу, за різними оцінками, було і залишається важко приймати спільні рішення, але з початку війни РФ проти України, не дивлячись на часті розбіжності поглядів та відсутність єдиної повністю одностайної позиції з окремих питань, ЄС все одно вдається досить оперативно реагувати та в більшості не затримувати рішення щодо підтримки нашої держави на довгий період. Не абсолютна рішучість та «зелене світло» не по усім питанням порядку денного в сучасних реаліях все одно демонструють посилення суб'єктності та впливу європейського інтеграційного об'єднання.

Список використаної літератури

1. Національне агентство України з питань державної служби. Відносини між Україною та Європейським Союзом. URL: <https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/6756653634445.pdf>.
2. Яковюк І. Європейський Союз і Україна: еволюція взаємовідносин. Вісник Академії правових наук України. 2009. № 3. С. 14–28.
3. European Commission. European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations. URL: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/european-neighbourhood-policy/countries-region/ukraine_en

Наталія ГУСАРЕВИЧ

аспірантка,

НТУ «Дніпровська Політехніка»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ГОЛОСУВАННЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Використання електронного голосування під час волевиявлення громадян є питанням є одним з головних напрямків цифрової трансформації публічного управління в Україні [1]. У світі існують найрізноманітніші такі системи, які постійно випробовуються, змінюються, доповнюються та розвиваються. У ЄС у цій площині накопичено певний позитивний та негативний досвід.

Е-голосування може відбуватися як через глобальну мережу Інтернет, так і безпосередньо на виборчих дільницях за допомогою спеціального обладнання. Деякі країни застосовують змішані системи голосування, за яких голосування відбувається частково класичним шляхом, а частково – за допомогою новітніх цифрових технологій, зокрема із використання мережі Інтернет.